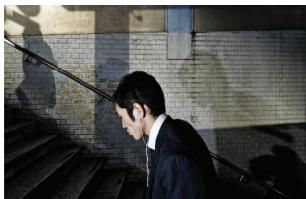

Nous relats fotogràfics

05.05 - 03.07.2016

NOUS RELATS FOTOGRAFÀFICS

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

SANTAMÒNICA

Nous relats fotogràfics

Laia Abril

Samuel Aranda

Israel Ariño

Rafael Arocha

Arnau Blanch

Pep Bonet

Ricardo Cases

Salvi Danés

Eugeni Gay

David Jiménez

Alejandro Marote

Cristina de Middel

Fernando Moleres

Paula Ospina

Christian Rodríguez

Carlos Spottorno

Comissari: **Juan Bufill**

Nous relats fotogràfics: fotografia expandida

Nous relats fotogràfics és una aproximació a les noves formes d'expressió fotogràfica que s'han desenvolupat en aquest inici del segle XXI. La mostra permet apreciar una evolució significativa, que té caràcter internacional, amb la seva característica més notable, que és l'auge del grup fotogràfic com a principal forma d'expressar, compondre i exposar, entesa com a alternativa o complement de l'expressió mitjançant fotografies aïllades i disposades d'una manera lineal.

Aquesta expressió mitjançant grups de fotografies comporta un component de relat, en un sentit ampli i no exclusivament narratiu i temporal del terme. Relat entès com a relació de fets (crònica objectiva i subjectiva, o ficció amb elements documentals), però també com a conjunt de relacions entre imatges que representen idees, situacions i fets. Aleshores, són tan importants com cadascuna de les imatges, les relacions entre elles i el sentit que configuren.

Fotògrafs de generacions anteriors ja s'havien expressat mitjançant relats i grups fotogràfics, entre els quals el duet Pere Formiguera i Joan Fontcuberta, Cindy Sherman, Jeff Wall, Sophie Calle, Jochen Lempert, Peter Piller, Gilbert Garcin i Gregory Crewdson. Però ha estat només en els últims anys que els relats fotogràfics han tingut un gran desenvolupament i s'han convertit en una característica d'època.

Aquesta exposició significa també una reivindicació generacional. Reuneix una selecció d'obres rellevants realitzades per setze fotògrafs de les últimes generacions, nascuts gairebé tots en els anys setanta i vuitanta del segle anterior, i per això amb una trajectòria que permet la valoració de les seves contribucions personals. La selecció inclou autors nascuts en diferents països i se centra especialment en el context català —a Catalunya hi treballen nou dels autors seleccionats— i en l'espanyol.

La major part de les obres exposades són relativament recents. Algunes només s'havien difós per internet i ara s'exposen en còpies d'autor i en suport físic per primer cop. Bona part de les composicions han estat ideades conjuntament per l'autor i el comissari, amb la intenció de sintetitzar en un grup reduït de fotografies el sentit d'una sèrie més àmplia.

Aquest és el cas, entre d'altres, de les sèries d'Eugeni Gay, Paula Ospina, Rafael Arocha, Fernando Molerés i Pep Bonet. Altres són instal·lacions *site-specific*, especialment ideades per als espais expositius (David Jiménez, Laia Abril). El concepte de fotografia expandida es podria aplicar a totes les propostes en què les imatges es despleguen en conjunts, i especialment a les que s'escapen del suport tradicional i de l'enquadrament per interactuar de manera tàctil amb el públic (mitjançant una APP) o bé visualment amb l'arquitectura i la llum natural, com passa amb les abstraccions digitals d'Alejandro Marote en forma d'instal·lació translúcida.

La selecció inclou una sèrie realitzada just abans del canvi de segle: el treball de Fernando Molerés sobre l'explotació laboral infantil. Aquesta inclusió permet apreciar el sentit de l'evolució que ha tingut la fotografia en els primers quinze anys del nou segle: el pas de l'assaig fotogràfic i de la crònica o el reportatge fotoperiodístic singular, estilitzat o molt elaborat —com és el cas d'aquest projecte de Molerés— a la sèrie entesa ja com a relat, grup fotogràfic, seqüència temporal, composició plàstica o constel·lació visual i conceptual, en conjunts fotogràfics en què l'aspecte documental i realista es combina de vegades amb la ficció o amb l'ús de juxtaposicions en clau poètica, en ocasions surrealista.

També el recurs del llibre de fotografia o fotollibre és una característica comuna en les noves generacions de fotògrafs, que compensen així la condició immaterial de la difusió per internet.

El sentit de l'exposició llisca des del reportatge crític i realista cap a l'abstracció plàstica, poètica i celebradora de certs aspectes de l'existència. I en els seus paisatges intermedis abunden les obres que concilien la mirada documental, la reflexió i la visió personal.

Temàticament, les sèries seleccionades contemplen i consideren algunes de les qüestions fonamentals que defineixen la nostra època, i el seu conjunt significa una reflexió sobre la condició humana en aquests primers anys del nou mil·lenni.

L'exposició s'inicia amb fotografies que posen rostres personals a situacions com la desigualtat, l'explotació laboral en diversos continents –en contrast amb l'evasió d'impostos cap a paradisos fiscals– i la insolidaritat cap als refugiats que escapen de la guerra i de la dictadura de Síria i són rebutjats pels governs europeus. Continua amb reflexions sobre l'espectacle –fascinant, en contrast amb una realitat quotidiana precària–, sobre l'aïllament i el desassossec que acompanyen el benestar material en les grans ciutats modernes, sobre la vida nocturna com a escenari del desig i de l'evasió per ebrietat, i sobre els estereotips que s'apliquen al gènere femení i falsegen, cosifiquen i empobreixen la seva identitat.

La mostra s'obre aleshores cap a la celebració de la natura o el que és espiritual o sagrat, o bé s'enfronta críticament al que és sinistre, a diverses fantasmagories, d'origen mitològic i tribal o també patològic, per trastorns mentals o simple ansietat. En la subjectivitat radical de certes visions es troba, paradoxalment, una via d'alliberació a través de l'expressió i la creació artística, en aquest cas fotogràfica.

Així es descobreixen maneres diferents de transcendir, el factor comú de les quals és una afinada i aprofundida atenció a la realitat, ja sigui aquesta immediata o llunyana, visible o invisible, en una escala més realista o més abstracta.

L'exposició *Nous relats fotogràfics* permet constatar que el que està passant després de l'anomenada postfotografia és de nou la fotografia, que es renova, s'expandeix i es reinventa altre cop.

Juan Bufill

Fernando Moleres (Bilbao, 1963)

Exploitation Of Child Labour (Explotació del treball infantil) (1991-1997)

En països de diversos continents i en una època que es considera moderna, encara hi ha lleis que permeten que milions de nens siguin obligats a treballar a jornada completa, sense paga o amb paga mínima, sense rebre educació i en condicions que signifiquen un abús psicològic, físic o sexual. Segons UNICEF, actualment 110 milions de nens menors de quinze anys treballen en condicions perilloses.

Carlos Spottorno (Budapest, Hongria, 1971)

Wealth Management (Gestió de patrimonis) (2015)

Aquesta sèrie documenta els llocs i ambients on es realitzen serveis financers i d'assessorament fiscal per a multimilionaris que, amb l'ajuda dels paradisos fiscals i la falta de lleis sobre aquest tema, eviten que ni tan sols una part dels seus immensos beneficis reverteixi, en una època de crisi greu, en la millora assistencial de les societats en què operen. L'anonimat, representat pels rostres pixelats, és també un privilegi.

Samuel Aranda (Santa Coloma de Gramenet, Barcelona, 1979)

Refugee Crisis In Europe (Crisi dels refugiats a Europa) (2015 - en curs)

Les persones i famílies que fugen de les atrocitats gihadistes, de la guerra i de la dictadura siriana busquen asil en una Europa que s'imaginaven que era civilitzada. Aquesta sèrie documenta la seva situació actual i les successives fases que travessen i pateixen: la fugida per mar, el risc de naufragi, la intempèrie, la gana, el fred i el risc de malaltia. També, la indiferència dels governs europeus, que responen tancant fronteres als *immigrants il·legals*.

Christian Rodríguez (Montevideo, Uruguai, 1980)
Xiec (2009-2013)

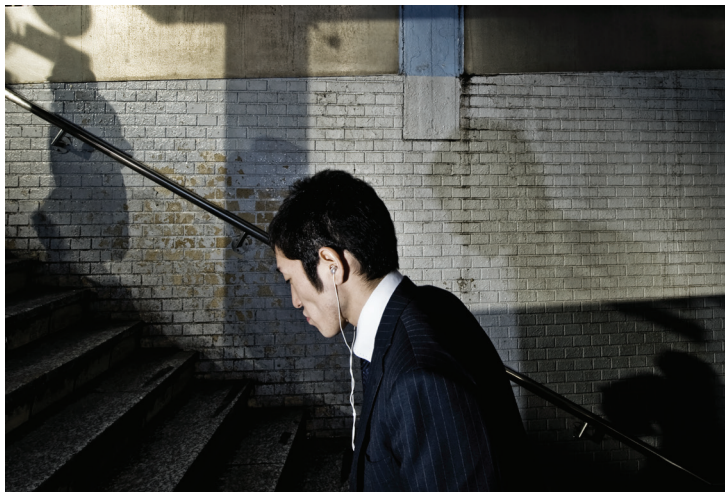
Una crònica propera de la vida de dues companyies de circ vietnamites. Considera diversos aspectes: descobreix el gran esforç en els exercicis i assajos – ferides, dolor – i l'estretor i desordre dels barracons on viuen i descansen els artistes, en contrast amb l'espectacle brillant, estrany i colorista del circ i amb el públic, fascinat. Espectacle i realitat: una possible al·legoria d'abast global.

Rafael Arocha (Las Palmas de Gran Canaria, 1978)
Medianoche (2010-2013)

Podria ser la crònica d'una sola nit. En realitat, concentra el treball de gairebé cinc anys. Explora la vida nocturna urbana i representa amb detall els gestos i els llocs de la nit com a escenaris de recerca, desig, relació, teatralitat, seducció, trobada, embriaguesa, eufòria i sexe.

Salvi Danés (Barcelona, 1985)

Dark Isolation, Tokyo (Aïllament obscur, Tòquio, 2012-2013)

En la capital d'un dels països més civilitzats, organitzats, treballadors i rics del món es produeixen comportaments inquietants i situacions d'aïllament. Aquesta sèrie els documenta subjectivament, expressant una malenconia fosca que pot o sol acompanyar les societats que ho han confiat gairebé tot al "nivell de vida" i el benestar material.

Paula Ospina (Bogotà, Colòmbia, 1977)

Mujer casa (2012-2013)

Mujer Casa i *Home Maid* representen i porten a l'absurd alguns dels estereotips i rols familiars i socials que s'apliquen al gènere femení i que falsegen, cosifiquen i empobreixen la seva identitat. Escenifiquen diferents tipus de relacions abstretes i neuròtiques amb la casa i amb el propi cos, amb un sentit de l'humor més proper a Erwin Wurm que a Louise Bourgeois. *Santuario* uneix paisatges de diferents continents i significa una obertura a la naturalesa i al sentit del que és sagrat.

Home Maid (2012-2013): Playboy

Pep Bonet (Colònia de Sant Jordi, Mallorca, 1974)

Saut d'Eau Voodoo Festival, Haití (2010)

Naturalesa i religió, eufòria corporal i èxtasi espiritual coincideixen cada estiu prop de Ville Bonheur, a Haití, en la cascada anomenada Saut d'Eau. És un lloc de peregrinació des de mitjan segle XIX. Es creu que s'hi va aparèixer la Mare de Déu, en una palmera al costat de la cascada. Els pelegrins, gairebé despullats, en roba interior, hi duen a terme un ritual de purificació. Alguns creients animistes entren en trànsit en ser posseïts per l'esperit de l'aigua.

Laia Abril (Barcelona, 1986)

The Haunted Island (L'illa encantada, 2014 - en curs)

La realitat sinistra i la llegenda fantàstica es confonen a Poveglia, una illa situada entre Venècia i Lido, coneguda com L'illa dels morts. Durant diverses plagues de pesta, els malalts hi van ser confinats i els cadàvers s'hi amuntegaven. En les fosses comunes van cremar junts els morts i els empestats, encara vius. Es diu que aquesta illa maleïda és plena de fantasmes. El 1922 es va instal·lar a Poveglia un centre psiquiàtric on es practicaven lobotomies i trepanacions brutals. Es diu que el seu director, embogit, es va tirar des de la torre del campanar, però que no va morir llavors, i que ell —o el seu fantasma— hi és encara. Segons la llegenda, algunes nits sonen campanes a l'illa deshabitada. El manicomi va tancar després del sorgiment de l'antipsiquiatria.

Cristina de Middel (Alacant, 1975)

This Is What Hatred Did (Això és el que va fer l'odi, 2014)

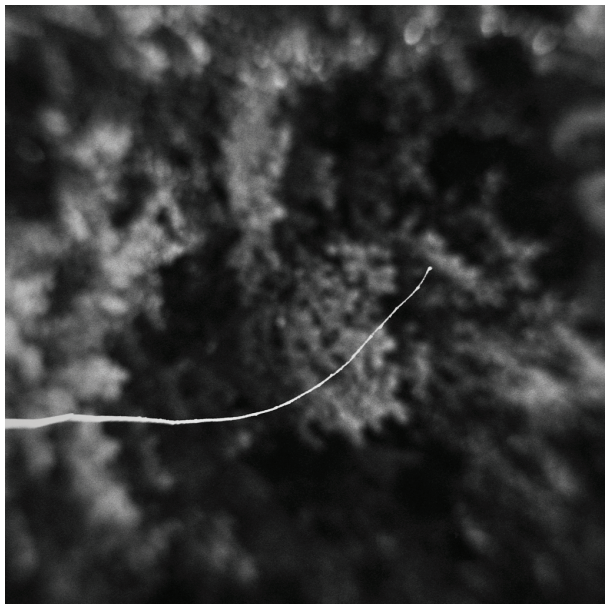
Aquesta autora combina ficció i documental amb l'objectiu d'incloure el punt de vista de les persones i realitats que representa, la seva psicologia i mitologia. La sèrie es titula com l'última frase del relat en què es basa, *My Life in the Bush of Ghosts*, d'Amos Tutuola, que va inspirar també un disc de David Byrne i Brian Eno. Aquesta adaptació fotogràfica trasllada l'acció de *La meua vida en la bardissa dels fantasmes* a la ciutat de Lagos, en la Nigèria actual. En la ficció original, un nen fuig de la guerra i es perd durant trenta anys entre les bardisses. Allà conviu amb morts i esperits, és convertit en rei i en esclau, en marit i en déu, en vaca i en gerra, en cavall i en cabra, en guerrer i en condemnat a mort, en menjador d'or i de serps.

Arnau Blanch (Barcelona, 1983)

Fantasmas (2013-2016)

En aquest projecte inèdit la creació fotogràfica s'utilitza com a teràpia contra l'ansietat. L'exploració exterior no premeditada es converteix en exploració interior mitjançant la interpretació posterior de les imatges fantasmagòriques captades. *Fantasmas* és una representació subjectiva i visionària de l'ansietat del seu autor. Les seves imatges representen aspectes de la vida interior, però ja lliures del llast egocèntric gràcies a la vocació extravertida pròpia de la fotografia.

Israel Ariño (Barcelona, 1974)

Atlas (2012)

Com passa en les imatges de la poesia, en les fotografies d'*Atlas* els paisatges naturals signifiquen també mitologies personals, són síntesis biogràfiques i autobiogràfiques en què els llocs descoberts i escollits tenen valor de sentiment. L'aspiració de certa fotografia, com la de certa poesia, és descobrir una unitat o una continuïtat entre el món exterior i l'interior. De *Cròniques de un desembarco* se n'exposen només tres imatges, a tall de poema breu, de tres versos.

Eugeni Gay (Barcelona, 1978)

Desde la isla cuántica (2010-2015)

«L'Illa del Sol és al llac Titicaca, a 3.800 metres d'altitud. Les llegendes diuen que el sol es va crear a la seva roca sagrada. Avui està habitada per tres comunitats aimares. Viuen en harmonia amb la terra i el llac els dóna vida.

»És un lloc màgic. Les àguiles hi prediuen el destí de les persones i es diu que cada cent anys neix una dona capaç de convertir-se en foc i volar. Hi ha or que apareix i desapareix i prediu la mort de qui el troba, ànimes que ataquen a la nit, camins subaquàtics que arriben a Cuzco i una ciutat enfonsada en el llac.

»Hi vaig estar per primera vegada el 2006 i des de llavors hi he tornat cinc cops més, primer atret pel paisatge i la calma que s'hi respira. Després vaig començar a veure que l'illa és molt més, una manera d'entendre el món que l'envolta completament diferent a l'occidental. Altres valors, altres prioritats.»

Eugeni Gay

Ricardo Cases (Oriola, Alacant, 1971)

El porqué de las naranjas (2014)

Amb una mirada molt atenta i en un to entre pop, documental i metarealista, aquesta sèrie reuneix imatges significatives d'una certa forma de ser i de fer, concretament senyals i símptomes del que ha succeït en el Llevant espanyol, on les urbanitzacions i construccions han crescut de forma caòtica, banal, corrupta i monstruosa durant els últims vint anys. Allà perviu la mentalitat camperola en paisatges edificats, ja irreconeixibles.

David Jiménez (Alcalá de Guadaíra, Sevilla, 1970)

Versus (2001-2014)

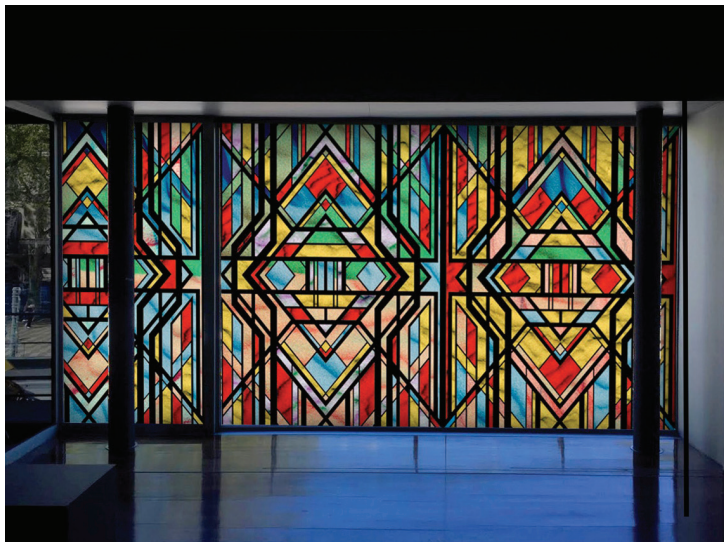
Aquesta instal·lació, que es defineix amb precisió entre la representació objectiva i l'obertura poètica i abstracta, es presenta com una síntesi d'un projecte molt ampli, publicat en forma de llibre en dos volums. Com en el símbol yin-yang o com en una escultura de Jorge Oteiza, però per mitjans fotogràfics, en la sèrie *Versus* l'equilibri, la simetria i el contrapunt tenen un sentit filosòfic més enllà de la composició plàstica. Llum i fosc, realitat física percebuda i realitat interpretada o imaginada dialoguen mitjançant constel·lacions d'imatges en què cada part remet sempre a un tot més extens.

Alejandro Marote (Madrid, 1978)

Vidrieras Santa Mònica, vinil sobre vidre (2016),
prefiguració

L'obra recent de Marote, posterior al seu llibre en blanc i negre *A*, és una insòlita exploració del color i la materialitat de la fotografia i de les diferents possibilitats del que seria una fotografia expandida. L'autor desenvolupa variacions sobre temes, revisita les seves pròpies imatges, les deconstrueix i recompon en diferents suports, que van des dels estampats en tela fins a les aplicacions digitals interactives. L'aplicació *Ab-stract* convida a endinsar-se en les imatges ampliant-les fins a trencar-les, per trobar

les seves partícules elementals (el gra de la pel·lícula i el píxel) i així formar abstraccions digitals i esclats de color, amb freqüència cruciformes. L'obertura fotogràfica s'expandeix en les seves instal·lacions translúcides, grans mosaics d'abstraccions digitals realitzats en vinil sobre vidre. Són vidrieres integrades en l'arquitectura, il·luminades. Com a vitralls gòtics, però del segle XXI, experimentals i simbòlics.

Fotògrafs i obres en exposició:

Fernando Moleres (Bilbao, 1963)

Exploitation of Child Labour (Explotació del treball infantil, 1991-1997)

Carlos Spottorno (Budapest, Hongria, 1971)

Wealth Management (Gestió de patrimonis, 2015)

Samuel Aranda (Santa Coloma de Gramenet, Barcelona, 1979)

Refugee Crisis in Europe (Crisi dels refugiats a Europa)
(2015-en curs)

Christian Rodríguez (Montevideo, Uruguai, 1980)

Xiec (2009-2013)

Rafael Arocha (Las Palmas de Gran Canària, 1978)

Medianoche (2010-2013)

Salvi Danés (Barcelona, 1985)

Dark Isolation, Tokyo (Aïllament obscur, Tòquio, 2012-2013)

Paula Ospina (Bogotà, Colòmbia, 1977)

Home Maid (2012-2013), *Mujer casa* (2012-2013),
Santuario (2011, edició 2016)

Pep Bonet (Colònia de Sant Jordi, Mallorca, 1974)

Saut d'Eau Voodoo Festival, Haití (2010)

Laia Abril (Barcelona, 1986)

The Haunted Island (L'illa encantada, 2014 - en curs)

Cristina de Middel (Alacant, 1975)

This Is What Hatred Did (Això és el que va fer l'odi, 2014, llibre 2015)

Arnau Blanch (Barcelona, 1983)

Fantasmas (2013-2016)

Israel Ariño (Barcelona, 1974)

Atlas (2012), *Crónicas de un desembarco* (2006)

Eugeni Gay (Barcelona, 1978)

Desde la isla cuántica, (2010-2015)

Ricardo Cases (Oriola, Alacant, 1971)

El porqué de las naranjas (2014)

David Jiménez (Alcalá de Guadaíra, Sevilla, 1970)

Versus (2001-2014)

Alejandro Marote (Madrid, 1978)

Vidrieras Santa Mònica (2016), *Colosos Barcelona* (2016), *Ab·stract* (2015)

Arts Santa Mònica

Direcció

Director Jaume Reus

Exposicions

Coordinació general Fina Duran Riu

Edicions Cinta Massip

Direcció tècnica Xavier Roca

Activitats

Coordinació general Marta Garcia

Relacions externes Alicia González

Coordinació audiovisual Lorena Louit

Àrea tècnica Eulàlia Garcia

Administració

Responsable de gestió Cristina Güell

Àrea d'exposicions Mònica Garcia Bo

Secretaria de direcció Chus Couso

Comunicació

Coordinació general Jordi Miras Llopart

Web i xarxes socials Luis Villalón Camacho

Difusió Juanjo Gutiérrez

Exposició

Comissariat Juan Bufill

Direcció i disseny del muntatge Equip

Disseny gràfic Eumodc

Muntatge GAMI SCP

Arts Santa Mònica Centre de la creativitat

La Rambla, 7
08002 Barcelona
T 935 671 110
artssantamonica.gencat.cat

Entrada lliure

De dimarts a dissabte, d'11 h a 21 h
Diumenges i festius, d'11 h a 17 h
Dilluns tancat

Visites guiades sense inscripció prèvia

Dissabtes a les 18 h i diumenges a les 12 h

Grups

Contactar:
T 935 671 110
coordinacioasm@magmacultura.com

